

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

*Теоретичний матеріал,
комунікативні вправи і завдання
для студентів*

Видання четверте, стереотипне

*Рекомендовано як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

Вінниця
Нова Книга
2018

УДК 811.112.2'36
П69

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-9487 від 13.10.11 р.)*

Авторський колектив:

Євгененко Д. А., Білоус О. М., Кучинський Б. В., Білоус О. І.

Рецензенти:

Москаленко М. М. – канд. філол. наук, доцент КНТУ

Вольф Е. – ст. викладач КДПУ

Фірсова Ю. А. – канд. філол. наук, доцент КНЛУ

Практична граматики німецької мови : теоретичний
П69 матеріал, комунікативні вправи і завдання для студентів : навч.
посіб. для студ. вищ. навч. заклад. / Д. А. Євгененко, О. М. Білоус,
Б. В. Кучинський, О. І. Білоус. – 4-те вид., стер. – Вінниця : Нова
Книга, 2018. – 576 с.

ISBN 978-966-382-715-5

Посібник вміщує лаконічно викладені німецькою та українською мовами основні правила граматики німецької мови. До кожного розділу додаються комплекси комунікативних вправ і завдань, орієнтованих на засвоєння граматичних форм і структур. Рекомендується для студентів факультетів іноземних мов та учнів старших класів гімназій, коледжів, ліцеїв.

УДК 811.112.2'36

Inhalt

Inhalt.....	3
Vorwort.....	9

Morphologie

§ 1. Grammatik und ihre Bestandteile.....	11
§ 2. Wortarten.....	11

Artikel

§ 3. Arten und Funktionen des Artikels.....	13
§ 4. Deklination des bestimmten Artikels...	14
§ 5. Deklination des unbestimmten Artikels.....	14
§ 6. Gebrauch des unbestimmten Artikels...	14
§ 7. Gebrauch des bestimmten Artikles.....	15
§ 8. Fehlen des Artikels.....	16
Übungen.....	18

Substantiv

§ 9. Allgemeines.....	24
§ 10. Geschlecht der Substantive.....	25
Maskulina.....	26
Feminina.....	26
Neutra.....	27
Übungen.....	28
§ 11. Deklination der Substantive.....	30
§ 12. Starke Deklination.....	30
§ 13. Schwache Deklination.....	31
§ 14. Weibliche Deklination.....	32
§ 15. Die Übergangsgruppe.....	32
§ 16. Deklination der Eigennamen.....	33
Übungen.....	34
§ 17. Pluralbildung der Substantive.....	37
I. Typ mit Suffix -e.....	37
II. Typ mit Suffix -(e)n.....	39
III. Typ mit Suffix -er.....	40
IV. Typ ohne Suffix.....	40
Besondere Fälle der Pluralbildung.....	40
Übungen.....	43
Kontrollübungen.....	45

Pronomen

§ 18. Einteilung der Pronomen.....	48
§ 19. Personalpronomen.....	49

Зміст

Зміст.....	3
Передмова.....	9

Морфологія

§ 1. Граматика та її складові частини.....	11
§ 2. Частини мови.....	11

Артикль

§ 3. Види і функції артикля.....	13
§ 4. Відмінювання означеного артикля...	14
§ 5. Відмінювання неозначеного артикля.....	14
§ 6. Вживання неозначеного артикля.....	14
§ 7. Вживання означеного артикля.....	15
§ 8. Відсутність артикля.....	16
Вправи.....	18

Іменник

§ 9. Загальні відомості.....	24
§ 10. Рід іменників.....	25
Чоловічий рід.....	26
Жіночий рід.....	26
Середній рід.....	27
Вправи.....	28
§ 11. Відмінювання іменників.....	30
§ 12. Сильна відміна.....	30
§ 13. Слабка відміна.....	31
§ 14. Жіноча відміна.....	32
§ 15. Перехідна група.....	32
§ 16. Відмінювання власних назв.....	33
Вправи.....	34
§ 17. Утворення множини іменників.....	37
I. тип з суфіксом -e.....	37
II. тип із суфіксом -(e)n.....	39
III. тип із суфіксом -er.....	40
IV. тип без суфікса.....	40
Особливі випадки утворення множини.....	40
Вправи.....	43
Контрольовані.....	45

Займенник

§ 18. Поділ займенників.....	48
§ 19. Особові займенники.....	49

Übungen	50
§ 20. Demonstrativpronomen	52
Übungen	54
§ 21. Possessivpronomen	56
Übungen	57
§ 22. Reflexivpronomen "sich"	59
Übungen	59
§ 23. Das unpersönliche Pronomen "es"	62
Übungen	63
§ 24. Unbestimmtes Pronomen "man"	65
Übungen	65

Verb

§ 25. Allgemeines	68
§ 26. Präsens	69
§ 27. Verben mit trennbaren und untrennbaren Präfixen	71
§ 28. Reflexivverben.....	72
§ 29. Gebrauch des Präsens	73
§ 30. Imperfekt (Präteritum)	74
§ 31. Gebrauch des Präteritums	75
§ 32. Perfekt	75
§ 33. Perfekt mit dem Hilfsverb "sein"	76
§ 34. Perfekt mit dem Hilfsverb "haben"	76
§ 35. Plusquamperfekt.....	77
§ 36. Futur I.....	78
§ 37. Imperativ.....	79
§ 38. Modalverben	80
Übungen	82
Präsens	82
Präteritum.....	89
Perfekt und Plusquamperfekt.....	94
Futur	106
Imperativ.....	109
Modalverben	114
§ 39. Passiv	122
Übungen	124
Kontrollübungen.....	130
§ 40. Infinitivkonstruktionen und Infinitivgruppen.....	134
Übungen	137
§ 41. Partizipien.....	145
Übungen	147
Kontrollübungen.....	150

Вправи	50
§ 20. Вказівні займенники.....	52
Вправи	54
§ 21. Присвійні займенники.....	56
Вправи	57
§ 22. Зворотний займенник "sich"	59
Вправи	59
§ 23. Безособовий займенник "es"	62
Вправи	63
§ 24. Неозначений займенник "man"	65
Вправи	65

Дієслово

§ 25. Загальні відомості	68
§ 26. Презенс	69
§ 27. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами	71
§ 28. Зворотні дієслова	72
§ 29. Вживання презенса	73
§ 30. Претерит	74
§ 31. Вживання претеріта.....	75
§ 32. Перфект	75
§ 33. Перфект з допоміжним дієсловом "sein"	76
§ 34. Перфект з допоміжним дієсловом "haben"	76
§ 35. Плюсквамперфект.....	77
§ 36. Майбутній час	78
§ 37. Наказовий спосіб.....	79
§ 38. Модальні дієслова	80
Вправи	82
Теперішній час.....	82
Претерит	89
Перфект і плюсквамперфект.....	94
Майбутній час	106
Наказовий спосіб.....	109
Модальні дієслова	114
§ 39. Пасивний стан.....	122
Вправи	124
Kontrollübungen.....	130
§ 40. Інфінітивні конструкції та інфінітивні групи.....	134
Вправи	137
§ 41. Дієприкметники	145
Вправи	147
Kontrollübungen.....	150

Adjektiv

§ 42. Das Adjektiv im Satz	156
§ 43. Deklination der Adjektive im Singular	156
§ 44. Schwache Deklination der Adjektive...	157
§ 45. Starke Deklination der Adjektive.....	158
§ 46. Deklination der Adjektive mit dem unbestimmten Artikel, Possessivpronomen und kein.....	158
§ 47. Die Deklination der Adjektive im Plural.....	159
§ 48. Schwache Deklination der Adjektive...	159
§ 49. Starke Deklination der Adjektive.....	160
§ 50. Die Steigerungsstufen (Komparation) der Adjektive	160
Übungen	163
Deklination der Adjektive	163
Steigerungsstufen der Adjektive	169
Kontrollübungen.....	173
§ 51. Das erweiterte Attribut	177
Übungen	178
§ 52. Adverb	181
§ 53. Steigerungsstufen der Adverbien.....	182
Pronominaladverbien.....	183
Übungen	184
§ 54. Zahlwort.....	191
§ 55. Grundzahlwörter	192
§ 56. Ordnungszahlwörter	193
§ 57. Bruchzahlen.....	193
Übungen	194

Präpositionen

§ 58. Präpositionen mit dem Genitiv	197
Übungen	201
Präpositionen mit dem Dativ.....	209
Übungen	211
Präpositionen mit dem Akkusativ	219
Übungen	221
§ 59. Präpositionen mit dem Dativ und Akkusativ	227
Übungen	230
Kontrollübungen zum Gebrauch der Präpositionen.....	237

Прикметник

§ 42. Прикметник у реченні.....	156
§ 43. Відмінювання прикметників в однині.....	156
§ 44. Слабка відміна прикметників	157
§ 45. Сильна відміна прикметників.....	158
§ 46. Відмінювання прикметників з неозначеним артиклем, присвійним займенником і kein.....	158
§ 47. Відмінювання прикметників у множині	159
§ 48. Слабка відміна прикметників	159
§ 49. Сильна відміна прикметників.....	160
§ 50. Ступені порівняння прикметників.....	160
Вправи	163
Відмінювання прикметників.....	163
Ступені порівняння прикметників... 169	
Kontrollübungen.....	173
§ 51. Поширене означення.....	177
Вправи	178
§ 52. Прислівник.....	181
§ 53. Ступені порівняння прислівників... 182	
Займенникові прислівники.....	183
Вправи	184
§ 54. Числівник	191
§ 55. Кількісні числівники	192
§ 56. Порядкові числівники.....	193
§ 57. Дробові числівники	193
Вправи	194

Прийменники

§ 58. Прийменники, що вимагають Genitiv.....	197
Вправи	201
Прийменники, що вимагають Dativ	209
Вправи	211
Прийменники, що вимагають Akkusativ	219
Вправи	221
§ 59. Прийменники, що вимагають Dativ або Akkusativ	227
Вправи	230
Kontrollübungen zum Gebrauch der Präpositionen.....	237

Kontrollübungen zum Gebrauch der Pronomen "man", "es" und Negationswörter	240
§ 60. Die Konjunktion	242
Übungen	245

Syntax

§ 61. Das Subjekt	252
Übungen	254
§ 62. Das Prädikat	257
Übungen	260
§ 63. Das Objekt (die Ergänzung).....	262
Übungen	263
§ 64. Das Attribut.....	266
Übungen	268
§ 65. Adverbialbestimmung.....	270
Übungen	273
§ 66. Die Wortfolge (Wortstellung)	277
§ 67. Der zusammengesetzte Satz	280
Übungen	282
Kontrollübungen zum Thema Wortfolge im Satz.....	288
§ 68. Das Satzgefüge.....	292
Die Wortfolge im Nebensatz	292
§ 69. Objektsätze	293
Übungen	292
§ 70. Temporalsätze	298
Übungen	300
§ 71. Kausalsätze.....	304
Übungen	304
§ 72. Attributsätze	309
Übungen	310
§ 73. Finalsätze	315
Übungen	316
§ 74. Bedingungssätze.....	320
Übungen	320
§ 75. Konzessivsätze.....	324
Übungen	325
Kontrollübungen zum Thema Satzgefüge.....	330

Konjunktiv

§ 76. Allgemeines	336
Bildung des Konjunktivs.....	337
Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I und Futur II	340

Kontrollübungen zum Gebrauch der Pronomen "man", "es" und Negationswörter	240
§ 60. Сполучник.....	242
Вправи	245

Синтаксис

§ 61. Підмет.....	252
Вправи	254
§ 62. Присудок	257
Вправи	260
§ 63. Додаток.....	262
Вправи	263
§ 64. Означення	266
Вправи	268
§ 65. Обставина	270
Вправи	273
§ 66. Порядок слів у реченні.....	277
§ 67. Складне речення.....	280
Вправи	282
Kontrollübungen zum Thema Wortfolge im Satz.....	288
§ 68. Складнопідрядне речення.....	292
Порядок слів у підрядному реченні	292
§ 69. Додаткові підрядні речення	293
Вправи	294
§ 70. Підрядні речення часу.....	298
Вправи	300
§ 71. Підрядні речення причини	304
Вправи	304
§ 72. Означальні підрядні речення	309
Вправи	310
§ 73. Підрядні речення мети.....	315
Вправи	316
§ 74. Умовні підрядні речення	320
Вправи	320
§ 75. Допустові підрядні речення	324
Вправи	325
Kontrollübungen zum Thema Satzgefüge.....	330

Кон'юнктив

§ 76. Загальна інформація.....	336
Утворення кон'юнктива.....	337
Перфект, Плюсquamперфект, Футур I і Футур II	340

Futur I Konjunktiv.....	341
Konditionalis I.....	342
Übungen	344
§ 77. Bedeutung und Gebrauch des Konjunktivs.....	347
Übungen	350
§ 78. Irreale Konditionalsätze.....	354
Übungen	357
§ 79. Der potentielle Konjunktiv.....	381
Übungen	384
§ 80. Der Konjunktiv einer nicht katego- rischen Behauptung.....	395
Übungen	396
§ 81. Konjunktiv zum Ausdruck des Zweifels und der Unsicherheit.....	405
Übungen	407
§ 82. Gebrauch des Konjunktivs im Kom- parativsatz	408
Übungen	410
§ 83. Irreale Konsekutivsätze (Folgesätze)..	423
Übungen	424
§ 84. Der Konjunktiv in irrealen Konzessivsätzen	428
Übungen	429
§ 85. Der Konjunktiv in Relativsätzen.....	432
Übungen	432
§ 86. Konjunktiv zum Ausdruck der Einräumung.....	434
Übungen	435
§ 87. Der optative, imperativische, heischende Konjunktiv	438
Übungen	440
§ 88. Konjunktiv bei der Umwandlung der direkten Rede in die indirekte.....	443
Übungen	449

Wortbildung

§ 89 Zusammengesetzte Substantive	461
Übungen	464
§ 90. Ableitung der Substantive mit der Hilfe von Suffixen.....	467
Übungen	472
§ 91. Ableitung der Substantive mit der Hilfe von Präfixen	474

Футур I Кон'юнктива.....	341
Кондіціоналіс I.....	342
Вправи	344
§ 77. Утворення і вживання кон'юнктива.....	347
Вправи	350
§ 78. Нереальні підрядні речення умови..	354
Вправи	357
§ 79. Потенційний кон'юнктив	381
Вправи	384
§ 80. Кон'юнктив не категоричного ствердження	395
Übungen	396
§ 81. Кон'юнктив для вираження сумніву та невпевненості	405
Вправи	407
§ 82. Вживання кон'юнктива у підрядних порівняльних реченнях	408
Übungen	410
§ 83. Нереальне підрядне речення наслідку.....	423
Übungen	424
§ 84. Вживання кон'юнктива у нереальних підрядних допустових реченнях....	428
Übungen	429
§ 85. Вживання кон'юнктива у відносних підрядних реченнях	432
Übungen	432
§ 86. Вживання кон'юнктива для вираження припущення	434
Übungen	435
§ 87. Вживання кон'юнктива для вираження побажання, наказу, вимоги	438
Übungen	440
§ 88. Вживання кон'юнктива при заміні прямої мови непрямою	443
Übungen	449

Словотворення

§ 89. Складні іменники	461
Вправи	464
§ 90. Утворення іменників за допомогою суфіксів	467
Вправи	472
§ 91. Утворення іменників за допомогою префіксів.....	474

Übungen	475
§ 92. Suffixe der Adjektive.....	476
Übungen	479
§ 93. Präfixe der Adjektive	479
Übungen	480
§ 94. Zusammengesetzte Adjektive und	
Adverbien.....	481
Übungen	483
§ 95. Ableitung der Verben mit Hilfe der	
Präfixe.....	484
Übungen Untrennbare Präfixe.....	489
Übungen Trennbare Präfixe.....	493
Übungen Präfixe, die bald trennbar	
und bald untrennbar sind.....	494
Wortbildung Gesamtübungen.....	498

Anhang

Über die Tendenzen der Entwicklung	
der deutschen Gegenwartssprache.....	507
Bedeutung und Gebrauch	
der Modalverben	509
Negationswörter. Gebrauch und Stelle	512
Rektion von Verben, Adjektiven,	
Substantiven, und Adverbien.....	514
Verben, die leicht zu verwechseln sind.....	533
Textformen	534
Muster für Wort- und Satzanalyse	536
Grundformen der starken und	
unregelmäßigen Verben	537
Verzeichnis der grammatischen	
Fachausdrücke	543
Tabellen.....	546
Literatur	569

Вправи	475
§ 92. Суфікси прикметників	476
Вправи	479
§ 93. Префікси прикметників.....	479
Вправи	480
§ 94. Складні прикметники та	
прислівники	481
Вправи	483
§ 95. Утворення дієслів за допомогою	
префіксів.....	484
Вправи Untrennbare Präfixe	489
Вправи Trennbare Präfixe.....	493
Вправи Präfixe, die bald trennbar	
und bald untrennbar sind.....	494
Словотворення Загальні вправи ...	498

Додаток

Про тенденції розвитку сучасної	
німецької мови.....	507
Значення та вживання модальних	
дієслів.....	509
Місце і вживання заперечення.....	512
Керування дієслів, прикметників	
та іменників	514
Дієслова, які легко переплутати.....	533
Форми письмових текстів	534
Зразок для граматичного розбору	536
Основні форми сильних та	
неправильних дієслів	537
Список граматичних	
термінів.....	543
Таблиці	546
Література.....	569

Навчальне видання

Євгененко Дмитро Андрійович

Білоус Олександр Миколайович

Кучинський Болеслав Вікентійович

Білоус Ольга Іванівна

Практична граматика німецької мови

Теоретичний матеріал, комунікативні вправи і завдання для студентів

Навчальний посібник (німецькою та українською мовами)

Редактор *С. І. Мазур*

Технічний редактор *Ж. С. Швець*

Коректор *Л. Я. Шутова*

Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 20.08.18. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Minion Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 46,67. Зам. № 997.

ПП "Нова Книга"

21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників

і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

Тел. (0432) 56-01-87. Факс 56-01-88

E-mail: info@novaknyha.com.ua

www.novaknyha.com.ua